© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

A Dryptodon nemzetséget Loeske *Grimmia* alá vonta be, míg a *Grimmia mollis*-t mint külön nemzetséget — *Hydrogrimmia mollis* — szerepelteti.

A fajok és nemzetségek gondosan kidolgozott határozókulcsai a műnek annál nagyobb gyakorlati értéket kölcsönöznek, minthogy azok az európai mohák egyik legtekintélyesebb ismerőjétől származnak.

A számos, jól sikerült szövegközti rajz legnagyobb része P. Janzen-től származik, azonkívül a szerzőtől, dr. R. Timmtől, M. Spindler-től és referenstől.

Ha valamely könyvre azt mondhatjuk: nélkülözhetetlen, úgy Loeske új Bryologia Europaea-ja bizonyosan az, amelyhez csupán azt a kívánságunkat fűzzük, hogy vajha abból később egy Bryologia universalis sarjadzana ki.

Die Gattung *Dryptodon* wird in die Gattung *Grimmia* einbezogen, dagegen wird *Grimmia mollis* zum Rang einer Gattung: Hydrogrimmia erhoben.

Die sorgfältig ausgearbeiteten Bestimmungstabellen für Arten und Gattungen sichern dem Werke einen umso grösseren praktischen Wert, als sie von einem der gewiegtesten Kenner europäischer Moose herstammen.

Die zahlreichen, vortrefflichen Textfiguren stammen von P. Janzen, vom Verf., von Dr. R. Timm, M. Spindler u. vom Referenten.

Wenn ein Werk das Epitheton unentbehrlich verdient, so ist es sicher das Loeske-sche, an welches wir nur den Wunsch knüpfen, dass es späterhin zu einer Bryologia universalis heranwachsen möge. **Gy.**

A M. K. Term.-tud. Társulat növénytani szakosztályának 1913. junius hó 4-én tartott ülése. — Sitzung d. bot. Sektion d. Kön. ung. naturwiss. Gesellschaft am 4. Juni 1913.

1. **Viski Jenő** «*Az anthocyan ismeretéhez*» czímen értekezik. (V. ö. 339. old.).

2. **Fucskó M.** «*Néhány kétszikű növény sziklevelének regeneráló sarjadzása*» czímű dolgozatát Schweitzer J. terjeszti elő. (V. ö. 338. old.).

3. Szabó Z. bemutatja **Gabnay F.** «*A kátrány növénymérgező hatása*» czímű értekezését.

1. **J. Viski** spricht über *Anthocyan*. (Vgl. p. 339.).

2. J. Schweitzer legt eine Arbeit **M. Fucskó**'s «*Ueber Regenerationserscheinungen an Keimblättern einiger dikotyler Pflanzen*». (Vgl. p. 338.).

3. Z. v. Szabó legt eine Arbeit **F. v. Gabnay**'s «*Ueber Giftwirkung des Theeres auf Pflanzen*» vor.

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

Szerző dolgozatában az idevonatkozó újabb irodalom és különösen Claussen közleményét ismerteti, a ki megállapította, hogy a praeparált kátránynak úgyszólván nincs mérgező hatása, ellenben a különböző gyári készítményekről kisérleti úton kiderült, hogy azok kisebb-nagyobb mértékben ártalmasak azokra a fákra, melyeken kátránygyűrűket alkalmaznak.

4. **Schilberszky K.** «*A Schizophyllum commune elterjedési viszonyairól*» címen előadja, hogy ez a különböző lombosfákon saprophyta életmódot követő gomba egyes külföldi irodalmi közlések szerint állítólag parasita életmódot is követne, s mint ilyen Délfrancziaországban az eperfákat, Eszakolaszországban a narancsfákat, Géguen szerint pedig a szelidgesztenyét is károsítja. Ez adatok szerint tehát a nevezett gombát hemiparasitának kellene tekintenünk, azonban előadónak idevonatkozó vizsgálatai s élő ágakon a *Schizophyllum commune* spóráival folytatott fertőzési kisérletei a saprophyta életmódot igazolták.

Előadó kisérleteit tovább is folytatja s máris kiterjesztette azokat a külföldi irodalomban említett eper-, narancs- és szelidgesztenyefákra.

Verf. bespricht in dieser Arbeit die diesbez. neuere Literatur, insbesondere die Arbeit Claussen's, der nachgewiesen hat, dass praeparierter Theer s. z. s. gar keine giftige Wirkung ausübt im Gegensatze zu den Produkten verschiedener Fabriken, welche mehr oder weniger schädlich auf Bäume einwirken, welche mit diesen bestrichen worden sind.

4. **K. Schilbersky** spricht «*Ueber die Verbreitungsverhältnisse des Schizophyllum commune*» u. erwähnt, dass dieser bei uns auf verschiedenen Laubbäumen saprophytisch lebende Pilz nach ausländischen Mitteilungen angeblich auch zu einer parasitischen Lebensweise befähigt sei und infolgedessen in Südfrankreich auf Maulbeerbäumen, in Norditalien auf Orangenbäumen, nach Géguen aber auch auf Kastanienbäumen als Schädling auftritt. Er müsste demnach den Halbparasiten zugezählt werden, doch hat sich der Vortr. von der Richtigkeit dieser Annahme weder durch Untersuchung einschlägigen Materiales, noch durch Infektionsversuche mit Sporen von *Schizophyllum commune* an lebenden Zweigen überzeugen können; die Ergebnisse sprachen alle für eine rein saprophytische Lebensweise.

Der Vortr. will indess seine Versuche weiter fortsetzen, sie wurden vor allen auf die in den ausländischen Arbeiten erwähnten *Morus*-, *Citrus*- und *Castanea*-Bäume erstreckt.

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

Tuzson J. felszólalásában felemlíti, hogy már régebben folytatott fertőzési kisérleteket a szóban levő gombával és pedig az *Ailanthus glandulosán*, a mikor is sikerült megállapítani, hogy a gomba myceliumával egészséges fákat is lehet inficiálni.

Mágócsy-Dietz S. szintén mint parazitát figyelte meg.

5. **Schilberszky K.** bemutat egy Győrffy I.-tól beküldött rendellenes *Anemone nemorosa*-példányt, ahol a virág alatt levő levélörvnek egyik levele a normális lomblevélszerű alak helyett fehér sziromszerűen fejlődött ki.

6. **Mágócsy Dietz S.** érdemesnek találja a közlésre azt az Alföld flórájára érdekes adatot, hogy Bocsor S. gyógyszerészhallgató a *Botrychium Lunariát* gyűjtötte Kiskunhalas mellett a fehértói erdőben.

J. Tuzson erwähnt hierzu, dass er mit diesem Pilze schon früher Infektionsversuche vorgenommen habe, u. zw. an *Ailanthus glandulosa*, bei welchem es ihm gelungen ist, mit dem Mycel des Pilzes gesunde Bäume zu inficieren.

Auch A. Mágócsy-Dietz hat den Parasitismus dieses Pilzes beobachtet.

5. **K. Schilberszky** legt eine von I. Győrffy eingesendete Abnormität von *Anemone nemorosa* vor, bei welcher ein Blatt des unter der Blüte stehenden Wirtels petaloid entwickelt ist.

6. **A. Mágócsy-Dietz** hält es der Aufzeichnung wert, dass der Stud. Pharm S. Bocsor *Botrychium Lunaria* im Fehértóer Walde nächst Kiskunhalas inmitte der ungarischen Tiefebene gesammelt hat.

Az 1913. október hó 8-án tartott ülés. — Sitzung am 8. Oktober 1913.

1. **Gombocz E.** «*A Plantae rariores történetéhez*» s «*Kitaibel és Schultes*» czímű két dolgozatában a hazai botanika történetének Kitaibel-lel vonatkozásban álló részéhez érdekes adatokat ismertet.

2. **Greguss P.** és **Quint J.** «*A surjáni* (Kudsiri Havasok) *tengerszemek koramoszatai*» czímű dolgozatát vetített képek kiséretében Vángel J. adja elő.

Szerzők nagyszámú új adattal gazdagítják Magyarország

1. **A. Gombocz** hält unter dem Titel «*Zur Geschichte der Plantae rariores*» und «*Kitaibel und Schultes*» zwei Vorträge, in welchen er auf einige auf Kitaibel bezügliche interessante Momente hinweist.

2. J. Vángel legt eine Arbeit **P. Greguss'** und **J. Quint's** «*Ueber die Kieselalgen der Surjan-er Meeraugen* (in den *Kudsirer Alpen*) vor. Der Vortrag wurde durch Projektionen erläutert.

Die Verf. bereichern durch ihre Aufsammlungen in bedeu-

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

kovamoszatairól való eddigi eléggé hézagos ismereteinket. Mint érdekességet felemlítésre érdemesnek tartjuk azt a körülményt, hogy a közvetlen egymás szomszédságában levő kis és nagy tengerszemben megállapított 287 (69 új) alakból csak 19·7% volt olyan, mely mindakettőben előfordult.

3. **Sztankovits Rezső** ismerteti Dykes «*The Genus Iris*» című munkáját s rámutat annak a hazánk flórájára vonatkozó nagyszámú fogyatékosságára.

tendem Masse die etwas lükkenhaften Kenntnisse über die Kieselalgenflora unseres Landes. Erwähnenswert ist die von den Verf. festgestellte Tatsache, dass sich unter den im benachbarten grossen und kleinen Meerauge gefundenen, 287 (69 új) Formen, nur 19·7% vorfanden, welche in beiden Seen gemeinschaftlich vorkommen.

3. **R. Sztankovits** bespricht das Werk Dykes's «*The Genus Iris*» und erwähnt die zahlreichen Lücken, welche dieses Werk in Bezug auf die ungarischen Vertreter dieser Gattung aufweist. **L.**

Az 1913. évi november hó 12-én tartott ülés. — Sitzung am 12. November 1913.

1. **Scherffel Aladár** «Kryptogam apróságok» című dolgozatát ismerteti.

2. **Prodán Gyula** «A sármási földgázterület és környékének nyári flórája» című dolgozatát Moesz G. ismerteti.

3. **Moesz Gusztáv** Szépligeti Győző herbáriumáról értekezik, mely ajándékozás folytán a Magyar Nemzeti Muzeum tulajdona lett.

4. **Bezdek József** «A növénytan tanítása a középiskolákban» című dolgozatát terjeszti elő.

Ennek kapcsán élénk eszmecsere indult meg.

1. **Aladár Scherffel** spricht «Ueber kryptogamische Kleinigkeiten».

2. G. v. Moesz legt eine Arbeit **Jul. Prodán**'s «Ueber die Flora des Sármás-er Erdgasgebietes und seiner Umgebung» vor.

3. **G. v. Moesz** berichtet über die geschenksweise Ueberlassung des Herbariums Viktor Szépligeti's an das ungarische National-Museum.

4. **Josef Bezdek** hält einen Vortrag «Ueber den botanischen Unterricht in den Mittelschulen», an welchen sich eine lebhafte Discussion knüpfte.

Az 1913. évi deczember hó 10-én tartott ülés. — Sitzung am 10. Dezember 1913.

1 **Budai József** «Új hybridek Borsodmegye flórájában» című értekezését Jávorka Sándor terjeszti elő. Budai József

1. A. Jávorka legt eine Arbeit **Josef Budai**'s über «Neue Bastarde in der Flora des Borsoder Comitates» vor. Der

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

már egy évtized óta kutatja Borsodmegye flóráját s az utóbbi esztendőkben különös figyelemmel kiséri a kritikus nemzetségeket s a kereszteződésekre hajló nemzetségeknek hybridjeit. Sikerült is a *Hieracium*, *Carduus*, *Centaurea*, *Rubus*, *Viola* stb. nemzetségekből számos hybridet felismernie és meggyűjtenie, melyek között több, eddig az irodalomban nem ismert hybrid is akadt. Ezekből az új hybridekből mutatja be és írja le most többek között a *Carduus Hazslinszkyanus* Budai-t *(collinus × nutans)*, a *C. Soltészii* Budai-t *(acanthoides × collinus)* és a *C. Budaianus* Jáv.-ot *(collinus × crispus)*, a *Viola borsodensis* Budai et Gáyer-t *(hirta × scotophylla f. Budaiana* Gáy.)

2. **Jávorka Sándor** «Kisebb közlemények» czímen elsősorban ismerteti a *Carduus candicans*-ot és hazai rokonát, a *C. collinus*-t és kimutatja, hogy az Adria keleti partvidékén elterjedt, hol *C. collinus*-nak, hol *C. candicans*-nak tartott faj egy harmadik faj, melynek érvényes neve a *C. cylindricus* Borb. A torockói Székelykőről közölt *candicans × nutans* hybrid a *C. Borbásii* Jáv. nevet fogja viselni. Kimutatja azután, hogy a *Cucubalus mollissimus* W. et K. [non L.] = *pilosus* Willd. neve alatt Kitaibel herbariumának tanusága szerint részben *Silene viridiflora*, részben typikus *S. nemoralis* fekszik. A *Silene Jundzilli* Zapat. a *S. nemoralis*-nak, a *S. nutanti-*

Verf. befasst sich schon seit einem Jahrzehnt mit der Erforschung der Flora dieses Comitates und hat in den letzten Jahren sein Interesse hauptsächlich den kritischen Gattungen und den Bastarden von Gattungen zugewendet, deren Arten sich gerne kreuzen. Es ist ihm auch gelungen, aus den Gattungen *Hieracium*, *Carduus*, *Centaurea*, *Rubus*, *Viola* etc. zahlreiche Bastarde zu finden und zu erkennen, unter welchen sich mehrere in der Literatur bisher nicht verzeichnete befinden. Von diesen neuen Bastarden werden vorgelegt und beschrieben: *Carduus Hazslinszkyanus* Budai (collinus × nutans) *C. Soltészii (acanthoides × collinus)*, *C. Budaianus* Jáv. *(collinus × crispus)*. *Viola borsodiensis* Budai et Gáyer *(hirta × scotophylla f. Budaiana* Gáy.).

2. **Alex. Jávorka** spricht unter dem Titel «Kleinere Beiträge» über *Carduus candicans* und seinen ungarischen Formenkreis. Er weist nach, dass die am Ostufer des adriat. Meeres verbreitete Pflanze, welche bisher teils für *C. collinus*, teils aber für *C. candicans* gehalten wurde, eine dritte Art repräsentiert, deren giltiger Name *Card. cylindricus* Borb. ist. Der vom Berg Székelykő bei Toroczkó veröffentlichte Bastard *C. candicans × nutans* wird fortan den Namen *C. Borbásii* Jáv. führen. Ferner weist der Vortr. nach, dass sich im Herbar. Kitaibel's unter dem Namen *Cucubalus mollissimus* W. et K. (non L.) = *pilosus* Willd. z. T. *Silene viridiflora*,

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

formis Simk. pedig a *S. nutans*-nak a synonymonjává válik. A *Stellaria Barthiana* Schur nem egyéb, mint a *St. Laxmanni* Fisch. A *Stellaria Reichenbachii* Wierzb. a rodnai Ünőkön is terem. Bemutatja, mint az országra nézve új behurczolt növényt, a *Chenopodium foetidum* Schrad.-ot (Vas- és Hunyad-megyéből). Orsova alatt már magyar területen gyűjtötte az eddig legközelebb a Vaskapuból ismert *Scutellaria Pichleri* Velen.-t (*albida* auctorum). Bemutátja az eddig Erdély területéről nem ismert *Camphorosma ovata*-t Erdélyből is (Csicsóholdvilág mellől, Barth gyűjtése), a *Salix livida* Fr.-t a liptói Choes hegy alól (Hazslinszky gyűjtése) stb. stb. Végül bemutat nehány ritka növényt Nagybánya vidékéről, a Rozsálhegy mögötti fellápokról.

(**Jávorka**)

3. **Barcsy József** «A régi szótárak növényei» czímű értekezésében régi, főleg szerzetesektől származó szójegyzékek latin-magyar növényneveinek összevetésével foglalkozik.

4. **Moesz Gusztáv** «Apró közlemények» czímen többek közt rendszertani tisztázását nyújtja a *Phaeomarasmus* nevű gombagénusznak.

z. T. aber typische *Silene nemoralis* befindet. *Silene Jundzillii* Zapal. ist ein Synonym von *S. nemoralis*, *Silene nutantiformis* Simk. aber ein solches von *S. nutans*. *Stellaria Barthiana* Schur. ist = *St. Laxmanni* Fisch. *Stellaria Reichenbachii* Wierzb. kommt auch auf dem Berg Ünőkő bei Rodna vor. Als eine in Ungarn neu eingeschleppte Pflanze legt der Vortr. *Chenopodium foetidum* Schrad. aus den Comitaten Vas und Hunyad vor. Unterhalb Orsova, aber noch auf ungarischem Gebiet, hat der Vortr. die aus der Gegend des Eisernen Tores bekannte *Scutellaria Pichleri* Velen. (*albida* auct.) gesammelt. Er legt weiterhin die aus Siebenbürgen bisher nicht bekannte *Camphorosma ovata* (Csicsóholdvilág, legit. Barth), dann *Salix livida* Fr. vom Berg Choes im Comitate Liptó (leg. Hazslinszky) u. a. m. vor. Zum Schlusse spricht er noch über einige seltene Pflanzen des hinter dem Berg Rozsály bei Nagybánya liegenden Hochmoores.

(**Autorref.**)

3. **Josef Barcsy** legt eine Arbeit «Ueber die Pflanzen alter Wörterbücher» vor, welche sich hauptsächlich auf die von Mönchen herstammenden Namenlisten und auf den Vergleich von lateinischen und ungarischen Namen bezieht.

4. **G. v. Moesz** spricht unter dem Titel «Kleine Mitteilungen»; der Vortr. klärt u. A. die systematische Stellung der Pilzgattung *Phaeomarasmus*.

Sz.

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

Gyűjtemények. — Sammlungen.

Kryptogamae exsiccatae editae a Museo Palatino Vindobonensi. Centuria XXI. Wien 1913. Auct. Dr. Alex. Zahlbruckner.

A következő fajokat tartalmazza hazánkból:

In dieser Centurie wurden folgende Arten aus Ungarn ausgegeben:

Fungi: 2005. *Puccinia gigantea* (com. Zólyom, Mihálytelek, leg. J. Tuzson), 2012. *Lycoperdon constellatum* (Nagy-Tétény, leg. Z. Szabó), 2021. *Physalosporina astragulina* (Ó-Buda, leg. P. Magnus), 2034. *Phoma silvatica* (com. Pozsony, Szentgyörgy, leg. A. Zahlbruckner), 2039. *Fusicladium Aronici* (in valle Farkasvölgy pr. Budapest, leg. Filarszky & Schilberszky, comm. Mágócsy-Dietz); 730. *Marssonia Juglandis* (Szerednye, leg. Mágócsy-Dietz), 1411. *Puccinia Caricis* (Pozsony in valle Vaskutacska, leg. Mágócsy-Dietz), 1718. *Taphrina aurea* (Káposztásmegyer, leg. Mágócsy-Dietz & Szabó), 1739. *Oidium quercinum* (Szerednye, leg. Mágócsy-Dietz & Szabó): Czegléd, leg. Mágócsy-Dietz & M. Fucskó — Lichenes: 2076. *Caloplaca haematites* (Croatia, pr. pagum Sobolj in ditione «Grobniker Steinfeld», leg. F. Blechschmidt & J. Schuler), 2077. *Caloplaca (sect. Gasparrinia) aurantia var. dalmatica* (in vic. urbis Fiume, leg. Blechschmidt & Schuler, 1256. b) *Calopl. callopisma* (ebendort, leg. Blechschmidt & Schuler). — Musci (Decades (46—47): 2086. *Dicranum Starkei* (Tatra in valle Késm. Grünersee «Deutsche Leiter», leg. Győrffy), 2089. *Buxbaumia indusiata* (Tatra, pr. Barlangliget, leg. Győrffy), 1573. b) *Sphagnum acutifolium* var. *versicolor* (Tatra inter Tátraháza et Barlangliget apud Lersch-villa, leg. Győrffy). **Gy.**

A következő csereegyletek ill. botan. intézetek 1913. ill. 1913/14. évi jegyzékei jelentek meg:

Erschienen sind die Offertenlisten pro 1913 resp. 1913/14 der folgenden Tauschvereine resp. botan. Anstalten:

1. 27. Offertenliste der Europäischen Botanischen Tauschvereines (Prof. Dr. E. Sagorski, Almrich bei Naumburg a. S.).

2. Katalog der Lunds Botaniska Förening (Otto R. Holmberg, Lund).

3. Liste générale des doubles der Association Pyrénéenne (L. Giraudias, Paris, 7, Rue Leneveux).

4. Delectus secundus plantarum exsiccatarum, quae Hortus Botanicus Imperialis Petropolitanus a. 1913 pro mutua commutatione offert (Ed. B. A. Fedtschenko, St. Petersburg).

A J. Żmuda: Bryotheca polonica. Cześć I. Nr. 1—50, Cz. II. Nr. 51—100. Zakład botaniczny uniwersytetu Krakowskiego. [Schedae: I. fasc. Odbtika z czasopisma Polskiego Towarzystwa

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

Przyrodników im. Kopernika Kosmos XXXV. 1911 Lwów, p. 15—22; II. fasc. ibidem XXXVII. 1912, Lwów 1912 p. 118—125]. Preis K 16.

Kraków, Lwów környékén és a Magas-Tátra lengyel oldalán gyűjtött mohok gyűjteménye, amelyek így bennünket is érdekelnek.

Enthält in der Umgebung von Kraków, Lwów und an der polnischen Seite der Hohen-Tátra gesammelte Moose.

Hervorzuheben sind:

Nr. 12 *Pottia leucodonta* Schimp. (Kraków, leg Zmuda), Nr. 82. *Brachythecium albicans* var. *macrophyllum* n. var.: «Ramis elongatis, foliis late ovatis, acuminatis, longioribus (ad 3 mm. et latioribus (ad 1·5 mm), quam in f. typica» (Kraków, leg Zmuda).

Gy.

Személyi hirek. — Personalnachrichten.

A budapesti tud. egyet. bölcsészettudományi kara Dr. Mágócsy-Dietz Sándor-t a növénytan ny. r. tanárát az 1913/14. tanévre dékánná választotta.

A kolozsvári tud. egyet. math. természettudományi kara Dr. Páter Béla magántanárt, a kolozsvári Gazdas. akadémia igazgatóját a növénytan helyettes tanárává választotta, Bogsch Sándor-t és Pápai József-et pedig ugyanoda tanársegéddé.

Dr. Valentini Elvirá-t a kolozsvári egyet. növénytani intézet adjunctusát kinevezték a fiumei állami fels. leányisk. tanárává.

Dr. Varga Oszkár kir. fővegyészt a kir. Józsefműegyetemen a takarmányok és élelmiszerek mikroszkópos vizsgálatából magántanárrá képesítették.

Dr. Alex. Mágócsy-Dietz, Professor der Botanik an der Univ. Budapest, wurde von d. philosophischen Facultät pro J. 1913/14 z. Dekan gewählt.

Dozent Dr. B. Páter, Direktor d. landw. Akademie, wurde von d. math.-naturwiss. Fakultät der Univ. Kolozsvár zum suppl. Professor der Botanik gewählt: Alex. Bogsch und Joseph Pápai ebenda zum Assistenten.

Dr. Elvira Valentini, Adjunkt des botan. Institutes d. Univ. Kolozsvár, wurde zur Lehrerin d. höheren Mädchenschule in Fiume ernannt.

Kön. Oberchemiker Dr. O. Varga wurde an d. kön. Joseph-Polytechnikum in Budapest für Mikroskopie der Nahrungs- u. Genussmittel habilitiert.

Kinevezték:

Dr. André magántanárt a genfi egyetem rk. tanárává; Dr. Potonié H. professzort tit-

Ernannt wurde:

Privatdozent Dr. André zum a. o. Prof. d. Univ. Genf; Prof. Dr. H. Potonié in Berlin z.

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

kos bányatanácsossá: Dr. Keissler K.-t, a bécsi «Naturh. Hofmuseum» növényt. osztályának segédőrét II. osztályú őrré.

Dr. Graefe Viktor, a bécsi egyetemen a növények chemiai physiologiájának magántanára, rk. tanári czímet kapott.

Magántanári képesítést nyert: Dr. Schwede növénytanból a drezdai műszaki főiskolán, Dr. R. Scharfetter növényföldrajzra a gráczi egyetemen; Dr. Forenbacher A. növénymorphologiából a zágrábi egyetemen; Dr. Vouk V. ugyanott a növényanatomiából és physiologiából.

Geheimen Bergrat: Dr. K. v. Keissler, Kustosadjunct an der botan. Abt. des naturh. Hofmuseums in Wien, zum Kustos II. Klasse.

Dr. Viktor Graefe, Dozent für chemische Phisiologie an der Univ. Wien, erhielt den Titel eines a. o. Professors.

Habilitiert wurde:

Dr. Schwede an der technischen Hochschule in Dresden für Botanik; Dr. R. Scharfetter an der Univ. Graz für Pflanzengeographie: Dr. A. Forenbacher an der Univ. Zagreb für Morphologie der Pflanzen: Dr. V. Vouk ebenda für Anatomie u. Physiologie der Pflanzen.

Meghalt. — Gestorben.

Wallace Alfred Russel 1913 nov. hó 7-én Londonban 91 éves korában.

Vele sirba szállt a származástani iránynak egyik úttörője. Valóban megható, mily önfeláldozó, hű barátság kötötte őt a tudomány terén legnagyobb versenytársához, Darwin-hoz. Élete valóságos eszményképét mutatja annak, miképen *kellene* tudósoknak egy közös czél elérésénél együtt működniök, mi módon *lehet* egy eszme érdekében a versenytárs hírnevének öregbítésére saját munkáját is föláldozni — anélkül, hogy saját hírneve e miatt csorbát szenvedett volna. Sőt. Wallace, a nagy biológus, Darwin munkatársának nevét a legnagyobb tisztelettel fog-

Alfred Russel Wallace in London am 7. Nov. 1913 im Alter von 91 Jahren.

Mit ihm steigt ein Vorkämpfer der deszendenztheoretischen Richtung in das Grab; die treue, selbstaufopfernde Freundschaft, die ihn an seinen grössten Concurrenten Darwin band, gilt als ideales Beispiel, wie Forscher im Kampfe um ein gemeinschaftliches Ziel zusammen wirken sollten und wie der eine im Interesse der Idee und zur Förderung des Ruhmes seines Freundes auch seine eigene Arbeit aufopfern konnte, ohne seine eigenen Verdienste zu schmälern. Ja im Gegenteil. Der Name Wallace's, des grossen Biologen und Mitarbeiters Darwin's, wird stets in

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

ják említeni mindenkoron, mint kirívó esetét a feltünő események, a nagy felfedezések duplicitásának, mint annak az embernek a nevét, akinek Darwin legtöbbet köszönhetett s akit maga Darwin is a leszármazástani idea vele egyenjogú felfedezőjének ismert el.

Nevét megörökítették a geografusok is egy tengerszoros (Borneo és Celebes közt) elnevezésével. Neje, Mitten-nek a hírneves botanikusnak volt a leánya.

Csató János, kir. tanácsos, Alsó-Fehérmegyének nyug. alispánja, 1913 nov. hó 13-án Nagyenyeden 81 éves korában.

Az elhunyt az erdélyi Flóra kikutatása körül nevezetes és maradandó érdemeket szerzett. Az erdélyi «Ornis» ismeretét is több fontos dolgozattal öregbítette.

Johann Breidler, a hírneves bryologus, f. év julius hó 24-én Grazban. Érdemes nestorunk egyike volt a leglelkiismeretesebb mohászoknak, akinek adatai felette megbízhatók. A bold. a steiermarki mohflóra legjobb ismerője vala. A legnagyobb gonddal, tisztasággal praeparált gyűjteményét még életében a «Joanneum»-nak ajándékozta (c. f. M. B. L. IX. 1910: 410). — Publicatiói közűl az Ö. B. Z. XL. 1890: 148—151, 191—195 hazánkra is vonatkozik.— Nevét több moha viseli, melyek tisz-

Ehren gehalten werden als hervorragendes Beispiel der Duplicität auffallender Ereignisse und grosser Erfindungen, als der Name eines Forschers, dem Darwin wohl das meiste zu verdanken hatte, was er selbst dadurch anerkannt hat, dass er ihn den gleichberechtigten Entdecker der Deszendenztheorie genannt hat.

Sein Name wurde von den Geographen durch Benennung einer Meerstrasse (zw. Borneo u. Celebes) verewigt.

Seine Frau war die Tochter des berühmten Botanikers Mitten. D.

Johann von Csató, kön. Rat und Vicegespan i. R. des Comitates Alsó-Fehér, am 13. Nov. 1913 in Nagyenyed im Alter von 81 Jahren.

Der Verstorbene hat sich um die Erforschung der siebenbürgischen Flora bedeutende und bleibende Verdienste erworben. Auch die Ornis transsylvanica verdankt ihm so manche wichtige Beiträge.

D.

Johann Breidler, der verdiente Bryologe, am 24. Juli l. J. in Graz. Als Nestor unter den Bryologen war er einer der gewissenhaftesten Mooskenner; seine Angaben wurden auch überall mit dem grössten Vertrauen aufgenommen. Wir verlieren in ihm den besten Kenner der steiermärkischen Moosflora. Seine mit seltener Sauberkeit, mit grösster Sorgfalt praeparierte Sammlung ist als Geschenk in den Besitz des «Joanneum»'s in Graz gelangt (c. f. Ung. Botan. Bl.

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

teletreméltó emlékét meg fogják őrizni.

IX. 1910: 410). — Von seinen Publicationen bezieht sich eine auf die Moosflora Ungarns (Ö. B. Z. XL. 1890: 148—152, 191—195) — Sein Andenken bewahren mehrere, schöne, seinen Namen führende Arten.

G.

Dr. Fischer Alfréd (Lipcse) a baseli egyetem nyug. növénytantanára.

Dr. Lütkemüller J. kormánytanácsos (Baden Bécs mellett), ismert algológus. f. évi szeptember hó 5-én.

Zabel Hermann számos ismert dendrologiai munkának (többek között a kerti Spiraeákról írt kiváló műnek) szerzője, 1912 ápr. 24-én Gotha-ban 80 éves korában.

Dr. Alfred Fischer (Leipzig) emer. Prof. d. Botan. an der Univ. Basel.

Der bekannte Algologe Regierungsrat Dr. Johannes Lütkemüller (Baden bei Wien) am 5. September d. J.

Hermann Zabel, der Altmeister der Dendrologien, der Verfasser einiger gediegener Arbeiten (u. A. des vortrefflichen Werkes über Garten-Spiraeen) am 24. Apr. 1912 in Gotha.

Helyesbítés. — Berichtigung.

Az idei évfolyam 8/9. számához mellékelt V. duplatábláról tévedésből elmaradt a tábla rajzolójának, Wagner János igazgatónak a neve, amit ezennel pótlólag megjegyzünk. A még készletünkben levő példányokat «Delin. J. Wagner» feliratú bélyegzővel láttuk el.

Ugyanennek a számnak 224. oldalán a 4. sorban alulról «ként a 226—7. oldalon» helyett sajtóhiba következtében «ként a oldalon» áll.

Szerk.

Auf Doppeltafel V welche der Nummer 8/9 des heurigen Jahrganges beigelegt ist, wurde aus Versehen der Name des Zeichners Director J. Wagner's weggelassen, was hiermit berichtigt wird. Die noch im Vorrate befindlichen Exemplare wurden mit «Delin. J. Wagner» abgestempelt.

In derselben Nummer ist auf Seite 224 in der 4. Zeile von unten «ként a oldalon» «ként a 226—7. oldalon» zu berichtigen.

Red.

Megjelent: 1914 márczius hó 31-én. — Erschienen: am 31. März 1914.

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA BUDAPESTEN.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: Ungarische Botanische Blätter

Jahr/Year: 1913

Band/Volume: 12

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: A M.K. Term.-tud. Társulat növénytani szakosztályának 1913. junius hó 4-én tartott ülése. - Sitzung d. bot. Sektion d. Kön. ung. naturwiss. Gesellschaft am 4. Juni 1913.etc. 352-362